

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
ЩОДО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 35.222.003 Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України, м. Львів прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Миколі Івановичу Козаку з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» на підставі прилюдного захисту дисертації «Озброєння військ Галицької та Волинської земель у XII–XIV ст. (торгівля, трофеї, власне виробництво)» зі спеціальності 032 «Історія та археологія» 30 травня 2024 року.

Козак Микола Іванович, 1992 року народження, громадянин України, освіта вища: у 2016 році закінчив Львівський національний університет імені Івана Франка за спеціальністю «Історик. Викладач історії».

Працює молодшим науковим співробітником відділу історії середніх віків Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, м. Львів з листопада 2022 р. до теперішнього часу.

Дисертація виконана в Інституті українознавства ім. І. Крип'якевича, Національна академія наук України.

Науковий керівник – Войтович Леонтій Вікторович, доктор історичних наук, професор, старший науковий співробітник відділу історії середніх віків Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

Здобувач має 15 наукових публікацій за темою дисертації, з них 6 – статті у наукових фахових виданнях України, одна стаття в періодичних наукових виданнях інших держав, та 9 публікацій, які додатково висвітлюють наукові результати дисертації:

1. Козак М. Середньовічні щити Європи та Русі (конструкція, військово-символічне значення, розвиток). Проблеми всесвітньої історії. 2022. № 2 (18). С. 12–40.

<https://doi.org/10.46869/2707-6776-2022-18-1>

2. Козак М. “Нѣмци же диващеса вроужью татарьскомоу”: яку зброю описував літописець в епізоді зустрічі в Пожоні та яке її походження? Етнічна історія народів Європи. Київ, 2022. Вип. 67. С. 7–16.

<https://doi.org/10.17721/2518-1270.2022.67.01>

3. Козак М. До питання мечів у Галицькій землі в період високого і пізнього середньовіччя (за матеріалами ІваноФранківського обласного краєзнавчого музею і Національного історикокультурного заповідника «Давній Галич»). Україна: культурна спадщина, національна свідомість. Львів, 2023. Вип. 38. С. 105–120.

<https://doi.org/10.33402/ukr.2023-38-105-120>

Кількість, обсяг і зміст праць відповідає вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Пивоваров Сергій Володимирович – доктор історичних наук, старший науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Зауважень немає. В сучасних умовах дослідження України-Русі княжої доби набуває особливої актуальності. Це пов'язано з агресією сусідньої держави, яка прагне позбавити нас власної історії. За останні роки зроблено чимало для становлення українського зброєзнавства. В цьому контексті можна згадати роботу сьогodнішнього здобувача. В роботі спостерігається уважне ставлення до хронології, Дисертант опублікував значний масив джерел і знахідок, які не були опубліковані. В майбутньому дисертанту слід звернути увагу не тільки на обласні, а й на краєзнавчі районні чи навіть шкільні музеї. Можливо, найважливішими є останні розділи, присвячені питанням виробництва і торгівлі озброєнням. Це питання, які недостатньо висвітлені в історіографії.

Стеблій Наталія Ярославівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та історії стародавніх цивілізацій Львівського національного університету імені Івана Франка. Зауважень немає. Є кілька рекомендацій. Як на мене, хронологічні межі роботи означені умовно. Автору варто було обмежитись початком XIV ст. Хоча структура роботи є традиційною, вона видається дещо ускладненою. Варто уточнити і уніфікувати технічні моменти, як-от аббревіатури назв музеїв і установ. Рекомендую надалі детальніше звернути увагу на праці польських дослідників, зокрема Пьотра Котовіча. Дискусійним моментом є намагання вкластись в хронологічні рамки. Низка розглянутих в роботі артефактів і їхнє датування є дискусійними. Навряд чи задекларований в Розділі 1. принцип звернення до різночасового матеріалу доречний на прикладі колекції арбалетних болтів з Тустані. Найновіші дослідження, зокрема Віри Гупало і подальша робота над реінтерпретацією матеріалів з тустанської фортеці зводиться до того, що буде переглянута її хронологія, і відтак будуть спростовані висновки світлої пам'яті Михайла Рожка про датування колекції болтів т.зв. княжою добою, на які спирається автор. Низку знахідок т.зв. масової зброї, зокрема сокир, включено в роботу без критичного розгляду її датування. Не достатньо на наш погляд розкрито в роботі потенціал іконографічних джерел. Дисертант виконав чимало роботи в укладанні каталогів, проте низку предметів було упущено. Зокрема, чимало неопублікованих артефактів зберігається у музеях Києва, Заходу України та Польщі.

Шеломенцев-Терський Святослав Володимирович – доктор історичних наук, професор кафедри історії, музеєзнавства та культурної спадщини Національного університету «Львівська політехніка». Зауважень немає.

Тоїчкін Денис Віталійович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу спеціальних галузей історичної науки та електронних інформаційних ресурсів Інституту історії України Національної академії наук України. Зауважень немає. Є кілька рекомендацій і побажань. Зокрема, в тексті роботи часто зустрічаються суперечливі формулювання, як до прикладу визначення поняття "руський бій", яке автор в одному місці визначає як стрімку атаку, а в другому як тактику зі значною роллю піхоти. Такі суперечливі моменти потрібно уніфікувати. Також, на мій погляд, робота має

занадто подрібнену структуру. Доречно було би додати список зображувальних джерел.

Паршин Ілля Леонтійович – кандидат історичних наук, завідувач відділу історії середніх віків Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Зауважень немає. Проте, варто звернути увагу на дискусійні моменти. Зокрема, в роботі автор кілька разів згадує термін "федерати" задля означення половців на княжій службі. Можливо, варто було би краще пояснити, на якій джерельній підоснові ґрунтується думка про значне переселення кочовиків на Прикарпаття і Волинь. Виникає питання щодо формулювання в висновках положення про західний вектор розвитку озброєння в Галицько-Волинських землях, коли водночас у висновку вказано, що специфічний комплекс древкової і ударної зброї склався із залученням спорадичних східних запозичень.

В загальному ж враження від роботи хороше.

Результати голосування:

«За» – 5 членів ради,
«Проти» – немає,
«Утрималися» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Козаку Миколі Івановичу ступінь доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 032 «Історія та археологія».

Голова спеціалізованої
вченої ради,
доктор історичних наук,
старший науковий співробітник

Сергій ПИВОВАРОВ

Підпис
С. Пивоварова
ясвідую
Вісник секретар
Інституту
І. Муртвський

30.05.2024р.